

PRIIMTI TEKSTAI

P8_TA(2016)0445

Guarani-Kaiowá genties padėtis Brazilijos Pietų Mato Grosso valstijoje

2016 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl gvaranių ir kaivų padėties Brazilijos Pietų Mato Grosso valstijoje (2016/2991(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl būtinybės apsaugoti Brazilijos čiabuvių tautų teises, ypač į 1996 m. vasario 15 d. rezoliuciją dėl Brazilijos čiabuvių tautų konstitucinių teisių pažeidimo¹,
- atsižvelgdamas į savo 1995 m. spalio 12 d. rezoliuciją dėl Brazilijos čiabuvių tautų padėties²,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų deklaraciją dėl čiabuvių tautų teisių (angl. UNDRIP), kurią 2007 m. rugsėjo 13 d. priėmė Generalinė Asamblėja,
- atsižvelgdamas į 1948 m. gruodžio 10 d. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo mėn. priimtus Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus ir Jungtinių Tautų pasaulinį susitarimą,
- atsižvelgdamas į 1989 m. birželio 27 d. priimtą Tarptautinės darbo organizacijos konvenciją dėl čiabuvių tautų ir genčių (Konvenciją Nr. 169), kurią parafavo ir Brazilija,
- atsižvelgdamas į 2016 m. rugpjūčio 9 d. Tarptautinės pasaulio čiabuvių dienos proga paskelbtą Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai Federicos Mogherini pareiškimą,
- atsižvelgdamas į 1998 m. Jungtinių Tautų deklaraciją dėl žmogaus teisių gynėjų, Europos Sąjungos gaires dėl žmogaus teisių gynėjų ir Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonę (angl. EIDHR),
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų specialiosios pranešėjos čiabuvių tautų teisių

¹ OL C 65, 1996 3 4, p. 164.

² OL C 287, 1995 10 30, p. 202.

klausimais Victorios Tauli Corpuz ataskaitą dėl jos 2016 m. kovo 7–17 d. apsilankymo Brazilijoje (A/HRC/33/42/Add.1),

- atsižvelgdamas į 2016 m. Misijų čiabuvių tautose tarybos (port. CIMI) pranešimą,
 - atsižvelgdamas į ES specialiojo įgaliojimo žmogaus teisių klausimais pareiškimus, paskelbtus ES ir Brazilijos dialogo žmogaus teisių klausimais metu,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi 1988 m. priimtoje šiuo metu galiojančioje Brazilijos Konstitucijoje, dėl kurio buvo deramasi su čiabuvių tautomis, pripažįstamos tokių tautų teisės išsaugoti savo kultūros tradicijas ir pripažįstama jų pirminė teisė į savo protėvių teritorijas; kadangi valstybei tenka pareiga reguliuoti ir apsaugoti šią teisę;
- B. kadangi, pasak Jungtinių Tautų specialiosios pranešėjos čiabuvių tautų teisių klausimais, pranešama, jog per pastaruosius aštuonerius metus stebėtinai nepasiekta jokios pažangos įgyvendinant Jungtinių Tautų rekomendacijas ir sprendžiant įsisenėjusius klausimus, ypač svarbius Brazilijos čiabuvių tautoms (pavyzdžiui, tvirtinant jų teritorijų ribas), taip pat nerimą kelia sumažėjusi čiabuvių tautų teisių apsauga;
- C. kadangi, remiantis Specialiojo čiabuvių sveikatos apsaugos sekretoriato (port. SESAI) ir Pietų Mato Grosso Čiabuvių sveikatos apsaugos apygardos (port. DSEI–MS) pateiktais oficialiais duomenimis apie Pietų Mato Grosso valstijoje nužudytus čiabuvius gvaranius ir kaivus, per pastaruosius 14 metų nužudyta ne mažiau kaip 400 čiabuvių ir 14 jų lyderių (įskaitant Simiao Vilharva ir Clodiodi de Souza), bandžiusių taikiais protestais atgauti savo protėvių žemes;
- D. kadangi, remiantis 2008–2009 m. atliktu nacionaliniu čiabuvių sveikatos ir mitybos Brazilijoje tyrimu, 26 % čiabuvių vaikų nuolat neprivalgo (palyginti su vidutiniškai 5,9 % ne čiabuvių vaikų); kadangi, remiantis neseniai atliktais organizacijos FIAN (angl. „FoodFirst Information and Action Network“) Brazilijos padalinio ir Misijų čiabuvių tautose tarybos (port. CIMI) moksliniais tyrimais, 42 % asmenų gvaranių ir kaivų bendruomenėse nuolat neprivalgo;
- E. kadangi nepakankamas tinkamų sveikatos priežiūros, švietimo ir socialinių paslaugų teikimas ir neatliktas čiabuvių žemių demarkavimas turi įtakos jaunuolių savižudybių ir kūdikių mirtingumo rodikliams; kadangi per pastaruosius 15 metų bent 750 asmenų (daugiausiai jaunuolių), nusižudė ir daugiau kaip 600 jaunesnių nei 5 metų amžiaus vaikų mirė (dauguma jų nuo lengvai išgydomų ligų, kurių buvo galima išvengti);
- F. kadangi 98,33 % Brazilijos čiabuvių žemių yra Amazonės regione, kuriame čiabuviai padeda išsaugoti biologinę įvairovę ir taip padeda užkirsti kelią klimato kaitai; kadangi, remiantis tyrimu „Toward a Global Baseline of Carbon Storage in Collective Lands: An Updated Analysis of Indigenous Peoples’ and Local Communities’ Contributions to Climate Change Mitigation“, kurį atliko ir 2016 m. lapkričio 1 d. paskelbė organizacijos „Rights and Resources Initiative“, „Woods Hole Research Center“ ir „World Resources Institute“, čiabuvių teisių į žemę išplėtimas gali atlikti svarbų vaidmenį apsaugant miškus, biologinę įvairovę ir ekosistemas;
- G. kadangi Federalinė viešųjų reikalų ministerija ir Nacionalinis indėnų reikalų fondas

(port. FUNAI) 2007 m. pasirašė Elgesio koregavimo sąlygas, siekdami iki 2009 m. nustatyti ir demarkuoti 36 gvaranių ir kaivų bendruomenių teritorijas Pietų Mato Grosso valstijoje;

- H. kadangi šiuo metu įgyvendinama keletas iniciatyvų, kuriomis siekiama pakeisti Brazilijos Federalinės Konstitucijos turinį, aiškinimą ir taikymą, ir kadangi šie galimi pakeitimai galėtų sukelti pavojų Konstitucijoje pripažintoms čiabuvių teisėms;
1. pripažįsta ilgalaikius ES ir Brazilijos partnerystės ryšius, grindžiamus abipusiu pasitikėjimu ir pagarba demokratiniais principams ir vertybėms; teigiamai vertina Brazilijos vyriausybės pasiektą pažangą tokiais klausimais kaip konstruktyvus Nacionalinio indėnų reikalų fondo vaidmuo, keletas Federalinio Aukščiausiojo Teismo sprendimų siekiant užkirsti kelią išskeldinimams, ne kartą dėtos pastangos diferencijuoti sveikatos ir švietimo paslaugas, dideli pasiekimai demarkuojant žemės sklypus Amazonės regione, pirmosios nacionalinės konferencijos čiabuvių politikos klausimais organizavimas ir Nacionalinės politikos čiabuvių klausimais tarybos įsteigimas;
 2. griežtai smerkia įvykdytus smurto aktus prieš Brazilijos čiabuvių bendruomenes; apgailėstauja dėl gvaranių ir kaivų skurdo ir žmogaus teisių būklės Pietų Mato Grosso valstijoje;
 3. ragina Brazilijos valdžios institucijas nedelsiant imtis veiksmų, kad užtikrintų čiabuvių saugumą, ir pasirūpinti, kad būtų atlikti nepriklausomi tyrimai dėl savo žmogaus teises ir teises į savo teritoriją ginančių čiabuvių nužudymų ir užpuolimų ir būtų galima patraukti atsakomybėn kaltininkus;
 4. primena Brazilijos valdžios institucijoms jų atsakomybę už tai, kad gvaranių ir kaivų atžvilgiu būtų išsaugotos ir visapusiškai taikomos Brazilijos Konstitucijos nuostatos dėl asmens teisių ir mažumų bei apsiginti negalinčių etninių grupių teisių apsaugos
 5. primena Brazilijos valdžios institucijoms jų pareigą čiabuvių tautų atžvilgiu laikytis tarptautinių žmogaus teisių standartų, kaip visų pirma reikalaujama Brazilijos Federalinėje Konstitucijoje ir Įstatyme Nr. 6.001/73 (Indėnų statute);
 6. pripažįsta Brazilijos Federalinio Aukščiausiojo Teismo vaidmenį tęsiant čiabuvių tautų pirminių ir konstitucinių teisių apsaugą ir ragina Nacionalinę Tarybą parengti mechanizmus ir veiksmus, kurie geriau gintų pažeidžiamų žmonių grupių poreikius;
 7. ragina Brazilijos valdžios institucijas visapusiškai įgyvendinti Jungtinių Tautų specialiosios pranešėjos čiabuvių tautų teisių klausimais rekomendacijas, pateiktas po jo 2016 m. kovo mėn. apsilankymo Brazilijoje;
 8. ragina Brazilijos valdžios institucijas parengti veiklos planą, kuriuo teikiamas prioritetas visų teritorijų, į kurias pretenduoja gvaraniai ir kaivai, demarkavimui, taip pat sukurti tam reikalingas technines veiklos sąlygas, nes daugelis nužudymų yra atsakomieji veiksmai, susiję su protėvių žemių atsiėmimu;
 9. rekomenduoja, kad Brazilijos valdžios institucijos numatytų pakankamą biudžetą Nacionaliniam indėnų reikalų fondui ir sustiprintų jį ištekliais, būtinais siekiant teikti pagrindines čiabuvių tautoms reikalingas paslaugas;
 10. reiškia susirūpinimą dėl siūlomo Konstitucijos pakeitimo Nr. 215/2000 (PEC 215),

kuriam griežtai prieštarauja Brazilijos čiabuvių tautos, nes jo priėmimo atveju indėnams priešiškos interesų grupės, susijusios su žemės ūkio verslu, medienos, kasybos ir energetikos sektoriais, galės užblokuoti naujų čiabuvių teritorijų pripažinimą ir kils pavojus čiabuvių teisėms į žemę; yra tvirtai įsitikinęs, kad įmonės turėtų atsakyti už bet kokią žalą aplinkai ir žmogaus teisių pažeidimus, atsiradusius dėl jų kaltės, ir kad ES ir jos valstybės narės turėtų laikyti šį principą esminiu ir įtvirtinti jį privalomomis nuostatomis visose prekybos politikos priemonėse;

11. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinių Tautų vyriausiajam žmogaus teisių komisarui, Brazilijos prezidentui ir vyriausybei, Brazilijos Nacionalinio Kongreso pirmininkui, Europos ir Lotynų Amerikos parlamentinės asamblėjos pirmininkams ir Jungtinių Tautų nuolatiniam forumui čiabuvių klausimais (UNPFII).